СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

РІК XLV. Ч. 274. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 24-го листопаду 1937. VOL. XLV. No. 274. Jersey City, N. J., Wednesday, November 24, 1937

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

З КОНГРЕСОВИХ НАРАД МАЛО КОРИСТИ

ВАШИНГТОН. — З надзвичайної сесії конгресу, скликаної президентом для полагодження важних справ, чомусь нічого не виходить. Запал, з яким приїхали конгресмени до столиці, остиг. Тепер так виглядає, що ці наради фактично не рішать ні одного важного питання, а відложать їх до чергової сесії, що відбудеться в січні. Законопроект про поміч фармерам натрапляє на щораз більші трудноші. Законопроект, що помагав би приватному бизнесові, правдоподібно буде відсунений. Законопроект про заробітну платню і години праці застряг на мертвій точці.

ҐРІН ПРОТИ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ПЛАТНЮ І ГОДИНИ ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Американської Федерації Праці, Вилйем Ґрін, написав до конгресового комітету праці листа, в якім в імені Федерації домагається, щоб законопроекту про години праці і заробітну платню в теперішній його формі навіть не брали під наради. З огляду на хвилеве збільшення безробіття Ґрін радив, щоб конгрес поміг робітникам добитися короткого дня праці і короткого тижня. Цей лист викликав глибоке враження. Хоч конгрес готовиться брати цей законопроект під дискусію, то це мало правдоподібне, щоб із цього щось вийшло.

ЗБІЛЬШЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШИНҐТОН. — Секретарка Праці, пані Перкінс, подала до відома, що в останних місяцях є слідний застій у фабричному промислі, внаслідок якого втратило роботу 145,000 робітників. Але зате слідне оживлення в копальняному промислі, який у тому самому часі збільшив число всіх своїх робітників на 65,000. У порівнянні до вересня, в жовтні працювали менше 80,000 робітників. Але в порівнянні до жовтня з минулого року, всетаки цього року працюють біля 400,000 робітників більше.

РАДИТЬ, ЯК ЗАПОБІГТИ БЕЗРОБІТТЮ.

НЮ ЙОРК. — Сенатор Ванденберґ виголосив через радію промову, в якій подав десять точок, як спинити дальший застій у бизнесі. Він говорив, що завданням уряду є не вбивати приватний бизнес, тільки його реґулювати. А реґулювати його, уряд не повинен занадто встрявати в його внутрішні справи, бо тим він убиває розгін. Уряд повинен дати бизнесові певний круг свобідного ділання.

ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗАРЯДЖЕННЯ ЛЯ ҐВАРДІЇ.

НЮ ЙОРК. — Карло Ейбрамс, сталий дорадник міста Ню Йорку в мешканевих справах, зрезиґнував зо свого уряду як протест проти зарядження посадника Ля Ґвардії, яким посадник заборонив йому брати дальшу участь у нарадах мешканевого комітету при федеральнім уряді, що ним проводить Нейтен Штравс. Як відомо, кілька днів тому посадник розлютився на Штравса за те, що він, мовляв, тільки влаштовує конференції, а нічого не робить.

БОРОНЯТЬСЯ ПРОТИ ВИЗИСКУ.

НЮ ЙОРК. — Тут створився комітет, до якого входять представники фармерів і консументів. Завданням того комітету є постаратися, щоб зросли трохи ціни на молоко для фармерів, а потаніли в місті. Бо внаслідок посередників фармери дістають дуже малу заплату за молоко, а люди в місті мусять за те саме молоко дуже дорого платити.

ЗАСЛУЖЕНІ ЛЮДИ НЕ ЛЮБЛЯТЬ, ЩОБ ЇМ КАДИТИ.

ВАШИНҐТОН. — Заступник президента й заразом предсідник федерального конґресу, Ґарнер, переживав 22 листопаду день своїх уродин. З цеї нагоди він не хотів робити великої паради і нікому про це не згадував. Колиж прийшов до конґресу, щоб його відкрити, один із сенаторів встав, щоб йому поґратулювати. Посипалися рясні оплески і бажання зо всіх сторін. Та Ґарнер тихцем вийшов із салі нарад.

ВИКРИЛАСЯ ТРАҐЕДІЯ.

ШІКАҐО. — Кілька днів тому поповнив молодий студент військової академії в Мексіко, Мо., Воррен Сінклер, самогубство, залишаючи до своєї дівчини листа, в якім висказує на її адресу велику любов. Тепер ця дівчина, що живе в Шікаґо і має дви 15 літ, призналася, що вони обоє тайно повінчались і недавно вона написала була до нього листа, що вона вагітна. Мабуть зо страху, що це вінчання вийде на верх, хлопець застрілився.

СВІТ В ОБРАЗКАХ



МОНАРХ ЧУЄТЬСЯ БЕЗПЕЧНІШЕ.

Перший раз від часу, як він добув собі престіл, два роки тому, грецький король Юрій узяв собі вакації й поїхав по Европі. Фотограф зняв його, як він їхав малим електричним автом по виставовій площі в Парижі. Потім був у відвідинах в англійського короля Юрія.

НАМАГАНЕ САМОГУБСТВО СЛАВНОЇ ТАНЦЮРИСТКИ.

Закордонні часописи повідомляють, що славна танцюристка Ольга Десмонд намагалася покінчити самогубством. Причиною самовбивства було важке матеріяльне положення й нужда. Жінка, яка колись діставала велитенські гроші за свої виступи, залишилася без ніяких засобів до життя. Ольга Десмонд появилась на сцені після перших успіхів Ізидори Дункан. Вона теж була „босоніжкою", одначе виступала нага. Перші виступи в берлінським Вінтерґартені покінчилися величезним скандалом. Після того почався триюмфальний похід танцюристки по столицях Европи: Парижі, Лондоні, Відні, Петербурзі. В 1910 р. діставала вона 1,000 зл. рублів за виступ. Одначе війна та інфляція знищили ціле її майно і вона вела майже голодове життя.

ГОСТРА КАРА НА ВЛОМНИКІВ.

Один із дослідників карного права в Китаю описує у віденських часописах цікаві дані, які торкаються законодавства зперед 2000 літ. Суддями були вчені, яких іменували князі і вожди. Ці судді проголошували незвичайно гострі присуди. Навіть за дрібні провини карали кількалітною вязницею. Одначе найгостріше карали вломників. Кожного злодія чужого майна карали смертю. Цю кару стосували теж до найближчої рідні вломника — жінки і дітей.

ВЛОМ ДО КООПЕРАТИВИ В КРАСНІЙ КОМИНОМ.

До крамниці кооперативи „Віра" у Красній, калуського повіту, де від довшого часу якийсь злодій викрадав товар, вломився крізь комин Микола Гащук, парубок з Красної. На своє нещастя застав у кооперативі крамаря А. Федоляка та його товариша. Тому дав ногам знати та погоня чи, як кажуть, крамар пострілив його в ногу, тож не мав змоги втекти і попав у холодну. Підчас ревізії у хаті Гащука знайшли речі, що походили з попередних крадіжів у кооперативі.

ТЕЩА НА ЛАНЦЮХУ МІЖ БЕЗРОГАМИ.

В румунському місті Бузеу зробили незвичайне відкриття. У хліві механіка Міґая знайшли серед свиней привязану на ланцюху стару жінку, виснужділу й у стані повного здичіння. Нещасна, що почала вже тратити мову, жила так цілими роками. Показалося, що була це теща механіка Міґая, якій пмстився так на ній з причини безупинних незгідин.

ПОЗНАНСЬКІ КУПЦІ В СТРИЮ.

Останніми часами дається завважити скріплений наплив познанських купців на східні „креси". Ось у Стрию купці з Познанщини заложили вже три крамниці: блаватну, залізну та взуття. Ходять чутки, що купці з Познанщини мають оснувати в Стрию 10 крамниць.

НОВА ПОЛЬСЬКА ОСЕЛЯ КОЛО ЗАЛІЩИК.

Тернопільський „Глос Польскі" повідомляє: „Перша взірцева польська кольонія повстає в Жиравці коло Заліщик з урядової парцеляції. 41 загород з гарними домами з каменя й цегли та з готовими господарськими будинками будуть готові ще перед зимою. Наплив охочих на ті 5-гектарові загороди зо знаменитою землею є великанський". Дальше довідуємося зо згаданого допису, що кольоністи дістають загороди на „винятково корисних умовинах і на сплати, які дають змогу жити, закріпити свою позицію і в додатку сповнити свою місію".

У СТАРІЙ ПЕЧІ... ЗАЗДРІСТЬ ГОРИТЬ.

До коломийської поліції вплинуло донесення 70-літнього Іполита П., який обвинувачував своїх сусідів у небезпечних погрозах. Старця переслухала поліція і він почав оповідати, що підозріває свою жінку, 65-літню старушку, в подружній зраді. Небезпечні погрози походять від коханців старенької жінки. Поліція почала слідство і притому вийшли на верх сензаційні подробиці, які змалювали справу в зовсім інших колірах. Виявилося, що Іполит був хоробливо заздрісний за свою 65-літню жінку, яку постійно підозрівав у зраді. Кожного, з ким старенька жінка розмовляла, називав він коханцем своєї жінки, яку теж без найменшої причини катував, що густо-часто сусіди мусіли розброювати подругу пару. Очевидно, що поліція, прослідивши справу, виготовила обвинувачення не проти сусідів, але проти старого заздрісника, який дався всім знайомим і сусідам добре в знаки.

ПІДПАЛИВ НАРЕЧЕНУ.

В Отвоцку сталася подія, що характеризує вірно теперішню молодь. 18-літня Ваулава Собеняк святкувала свої іменини. Вечором прийшов до неї молодець, що вважав себе її нареченим. Нагло він побачив на пальці дівчини перстень, який дістала вона від іншого прихильника. Коли на його бажання вона не хотіла стягнути перстеня, молодець схопив зо стола фляшку з денатурованим спіртом, облляв на ній убрання й підпалив. Дівчина станула в одну мить у вогні, а злочинець утік. На її крик прибігли домівники, але заки згасили вогонь, дівчина тяжко попеклася.

АВАНТУРИ ПІД ШПИТАЛЯМИ У ЗВЯЗКУ З КРАСУХОЮ.

У звязку з пошестю красухи (шкарлятини), яка панує у Варшаві, заборонили родичам відвідувати недужих дітей у варшавських шпиталях. Ця заборона стала причиною авантур і сварок із шпитальною прислугою. У шпиталі св. Станислава юрба вломила залізні ворота і силою вдерлася на шпитальні салі. Шпитальна прислуга не могла собі порадити з авантурниками і тому покликали поліцію, яка привернула лад.

АРЕШТУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЄПИСКОПІВ В УКРАЇНІ

МОСКВА. — Совєтська преса доносить про масові арешти серед духовенства. Зокрема подає про арешти українських єпископів. Тих останних обвинувачують Совєти в пропаґанді фашизму в Україні, як теж у змаганні відірвати Україну від Совєтів та збудувати капіталістичну самостійну Україну під протекторатом Німеччини.

ОДНА З НАЙКРАЩИХ ЖІНОЧИХ ПОСТАТЕЙ У ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ.—Пошановано 45-ліття діяльности Константини Малицької, великої громадянки-педагога. В святочних сходинах взяли участь відпоручники ріжних організацій. Софія Федорчакова виголосила реферат про діяльність К. Малицької, а д-р Олена Степанів-Дашкевичева змалювала постать ювілятки як громадянської діячки і незрівняного педагога. К. Малицька вродилася в священичій сімї 1872 р. Через переслідування польської шкільної краєвої влади мусіла як учителька покинути Галичину, бо її перекинено на захід, між поляків. Вона покидає посаду і переходить у Буковину, щоби працювати між своїм народом. Там помагає редаґувати вчительський часопис „Промінь" і пише оповідання під псевдонімом "Віра Лебедова". Вернувшись до Львова, запрошена „Рідною Школою" в 1906 р., присвячує дальшу працю цій рідній установі й розвиває дуже широку громадянську працю, забирає голос у всіх важних справах, виступає на вічах як бесідниця і т. п. Її поему „Казка наших днів" видає молодь у 1908 р. в 32,000 примірниках. Як вибухла світова війна, москалі вивозять її на Сибір. Заслання її не ломить. Вернувшись на рідну землю, продовжує далі давню працю. В її память рішено створити оселю її имени, в якій знайдуть відпочинок учителі і яка ввійде в життя в найближчому часі. Піднесено також думку видати новий збірник творів Віри Лебедової. Цікаве, що сама ювилятка на ці святочні сходини, влаштовані Кружком ім. Ганни Барвінок, не прибула. Це були перші сходини кружка, на яких не було Константини Малицької. Так зазначує українсьа преса, підкреслюючи надзвичайну скромність цеї великої жінки-патріотки.

АКАДЕМІЧНИЙ ДІМ — ХРИСТІЯНСЬКИМ ІНТЕРНАТОМ.

ЛЬВІВ. — Як відомо, польська влада закрила у своїм часі Академічний Дім, у якім мешкали студенти-українці. Сталося це тому, що там студенти вели ніби „протидержавну акцію." Тетер перемінено цей Дім на Християнський Інтернат, призначений для української студіюючої молоді. Сталося це завдяки моральній і матеріяльній підмозі митрополита Андрія Шептицького. Інтернат відкрито при участі молоді й представників українського громадянства та українських установ. Митрополит надіслав привітне письмо, в якім представив теперішнє невідрадне положення української студіюючої молоді й піддав молоді, як надії нашого народу, чотири принципи: ладу, дисципліни, самокритицизму й молитви. Митрополит побажав молоді, щоб з неї вийшли першорядні адвокати, лікарі, професори, мистці, письменники і т. д., а передівсім люди крицевої волі і криштальних характерів, „об які розбилисяб, немов об скалу, хвилі траґедії народу й життєві труднощі одиниць".

ПОТІШИЛИ МОРАЛІЗУВАННЯМ.

БРІСЕЛЬ. — Конференція для злагоди конфлікту між Японією і Китаєм скінчилася нічим. Проголосять тільки моральні засади, які повинні обовязувати держави. Скажуть, що треба і держава додержувати слова. От і все.

НИЩАТЬ ЛИТОВЦІВ.

ВИЛЬНО. — Польська влада замикає литовцям навіть чисто добродійні товариства, добиваючи тим чином останки організованого литовського життя у Виленщині.

НІБИ ДУРИЛИ СОВЄТИ.

МОСКВА. — Усунено Дмитра Богомолова, совєтського амбасадора для Китаю. Разом з ним усунено з Нанкіну і ґенерала Лепіна. Сталося це ніби тому, що вони давали Москві такі звіти, з яких виходило, що китайська армія непоборна.

ПРОМОВЛЯЄ ДО „ПРОСТОГО РОЗУМУ".

ПАРИЖ. — Претендент на французького монарха видав відозву, якою хоче промовити до „простого розуму" французів, а цей розум мав би їм наказувати відбудувати наново монархію. Він подає, що саме через цю відозву поїхав його син до Швайцарії, звідки, як відомо, випросила його швайцарська поліція. Манифест твердить, що монархія припинить партійну боротьбу і врятує Францію від катастрофи, яка їй загрожує.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
8 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office o. Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАЙНА ОДНОГО ДОКУМЕНТУ

В архівах департаменту стейту спочиває собі спокійненько від 1917 року один документ, який був досі відомий тільки з порядкового числа, що виглядало так: F. W. 763721516½.

Отой документ держано у великій тайні. Аж тепер вийшло на верх, що це є офіційний відпис звіту, який зложив підчас світової війни, на весні 1917 року, британський міністер справ заграничних, Артур Джеймс Балфур, перед Британською Воєнною Радою. Отже виявляється, що Злучені Держави, які дали себе втягнути у світову війну і пішли проливати кров за демократію, нічогісенько про цей звіт не знали, себто не знали теж і про ріжні договори, які існували між аліянтськими державами. Виявляється, що Злучені Держави, йдучи до війни, не знали, що Англія пішла війною проти Німеччини, щоб завдати їй сильний удар і спинити її похід на Близький Схід; що Франції приобіцяно Альзацію і Льотарингію, Італії побережжя Дальмації, а Сербії Боснію й Герцеґовину та доступ до Адрійського моря і т. д.

Та для нас найцікавіше те, що в цім тайнім документі сказано про нас. Отже не сказано в нім за нас по імені нічого. Але зачіплено нашу долю тим, що зазначено, що Галичина ніколи не була історичною частиною Австрії й тому можнаб, а то й належалоб, прилучити її до будучої — Польщі. Балфур заявився теж за видання аліянтами маніфесту в спробі відбудови Польщі. Але головним мотивом цього була обава, що німці, занявши Польщу, готові використати ситуацію і наклонити поляків виставити польську армію, яка боролась би по стороні Німеччини. Балфур подає далі, що він особисто волів би, щоби Польща дістала автономію і осталась надалі під пануванням Росії, бо годі Росію відграничувати від заходу. Але заходить ще й інша небезпека, писав у своїм звіті Балфур, а це та, що якби Польща стала цілком самостійною, а Німеччина напала на Францію, тоді Росія не моглаб заатакувати Німеччини, бо булаб від неї відмежована Польщею. А такий стан, твердив Балфур, не відповідав би „інтересам західної цивілізації".

З цього документу видно в першу чергу те, як то Англія і її політики гляділи підчас світової війни на цілі цеї війни. Тут видно як на долоні, що аліянти підійшли Злучені Держави. Вони дали їм змогу виголошувати високі ідеї, а самі думали тільки про матеріяльні та територіяльні зиски. Головно впадає в вічі вирахування Англії, що змагає за всяку ціну знищити німецького конкурента. Далі, коли мова про Польщу, то видно, що й тут рішав виключно інтерес. Аліянти підносили справу її незалежности, бо не хотіли дати себе переліцитувати центральним державам, як теж боялися, щоб поляки не виставили армії й не станули по стороні Німеччини. За нас у тім документі нема згадки. Аліянти бачили тільки Росію, Австрію й евентуально Польщу.

„НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ НЕ ВМРЕ, НЕ ЗАГИНЕ!"

З приводу 25-ліття смерти Миколи Лисенка (1912—1937).

Коли в грудні 1903 р. Західня Україна готовилась лаштувати Миколі Лисенкові врочисте прийняття з приводу його гостини в братів по цей бік Збруча зо святом 35-ліття Лисенкової творчої діяльности, тоді в книжечці „Просвіти", присвяченій славному ювилятові, **Лев Лопатинський** писав між іншим:

„...Прогомонів спів воскресителя-поета, Тараса — царський указ замкнув уста українському слову. І посоловів безмежний степ, затих він, занімів, оповився в туман туги та суму. Почало смеркати в широкій Україні, залягла тьма у глибоких байраках, у густих очеретах, по кучерявих садках вишневих, по білих хатках українських. Тяжкий сон наляг зморою на прибитий, притоптаний нарід. Аж тут — стривай! Серед глухої ночі роздався дивний красою, могутній силою, а любий нутою голос. Це соловій затьохкав, заляцяв, затягнув чудові, безконечні співи, — це наш великий Микола заспівав безмірну багатством українську пісню... І стрепенулись утомлені, залякані й невідучі люди... І утомленим сном прибували сили від того співу — духові сили. Думки зароїлись у голові, в серці будились чуття. Славна бувальщина вставала в уяві, і невідрадна теперішність вражала душу. І пригноблені прокинулися. Цеж вони почули в тім співі голос міліонів, витвір тисячліттної, ґеніяльної творчости! І невідучі зрозуміли... Бо все те, чого їм не вказало життя, чого вони не навчилися з книжок, чого серцем не спіли відгадати — те все виспівала їм чарівна пісня Соловія. Вона розбудила українську душу, вернула їй свідомість життя, віру у свою невмирущість і надію на великий день України, день праці, розвитку, слави і самостійности...!" (ст. 33/34).

І коли ми перечитуємо сьогодні ще раз усі ті святкові промови, що їх тоді в Тернополі й у Львові, в Станиславові, в Коломиї та в Чернівцях ріжні промовці виголошували в честь і в радісний привіт великому ювилятові, то скрізь ми тут зустрічаємося з підкресленням **національно-визвольного моменту** як найважнішого з усього, що нам годилось відмітити в ціловиді музичної творчости композитора Лисенка. Правда — сьогодні, двацять пять років після смерти незабутнього творця музики до псалмів Шевченка, „Утопленої", музичних рапсодій про славного козака Залізняка, або на пропамятну в народі тему „Гей, не дивуйте", тай непроглядного ряду всього іншого, що становить великий, дорогоцінний скарб творчого надбання славного музика України, сьогодні, кажу, може хтось з чисто музичного боку бачити його ще й в іншім світлі. Не дармож ось такий знавець справи, як **Василь Барвінський** зазначує у своїй статті, присвяченій памяті Лисенка в „Літературно - Науковім Додатку" до „Нового Часу" з д. 8/11 ц. р. — що „ми ще не маємо навіть устійненого погляду на суть і значіння Лисенкового подвигу для нашої культури. Напаки, панує в тому питанні хаос і противорічности. Одні ось вдоволяються твердженням, що Лисенко це наш найбільший композитор, а другі відмовляють йому не тільки більшого значіння, але й таланту. А притім одні і другі грішать безкритичністю й поверховністю та тим наносять важку кривду памяті цього, великого борця **за нові шляхи українського мистецтва**" (підкреслення мої. — О. Г.).

Як сказано:

З чисто музичного погляду може воно й так, що хтось із знавців та музичних творців міг би там мати собі якісь застороги проти тої чи іншої сторони у творчості Лисенка. Та проте я, хоч і ніякий музика і ніякий музичний ділознавець, важуся ось тут сказати з імени соток тисяч таких самих ляїків у ділянці музики як я, що в рядах тих, які зо щирим серцем та без хитрих мудроців приймають від мистця твори, зроджені в глибинах його душі, нема ніякої непевности щодо творчої спадщини нашого дорогого Миколи Віталевича Лисенка. Ні — во імя міліонів тих сердець, що застигали, застигають і ще довго - довго будуть застигати у захопливім зворушенні, скоро тільки концертовою салею пронесуться маєстатичні звуки Шевченкового „**Заповіту**", відтвореного в тонах Лисенком, треба нам і нині хилити голови у вдячнім спомині про Того, що краще ніж усі наші вчені і професори і критики спопуляризував нам при допомозі свого музичного хисту найбільш революційного поета і пробудника України. І хіба не сказати нам з цього погляду саме нині, що колиб Лисенко не був дав Україні нічого більш, тільки ті свої музичні переспіви Шевченка, — він же „Заповітом" починає в р. 1868 взагалі свою працю як український композитор! — то вже й того доволі, щоб ми ставляли його в першім ряді величей українського Пантеону? Бо такі твори зберігають своє національно - визвольне значіння тому, що вони на свій лад закріплюють у народі свідомість краси і величі національних святощів і національних традицій героїчного характеру і велять нам любити їх силою тієї одиноко чарівної суґестії, яка робить музику взагалі найкращим і найглибшим з усіх людських мистецтв. Невже?

От раз у Відні, слухаючи одного з прегарних тутешніх симфонійних концертів, мав я нагоду почути славну „**Молдаву**" Дворжака, як відомо, одну з найкращих композицій цього чеського мистця. І що правда — тональні малюнки рідного мистцеві чеського середовища тут місцями такі прозорі, такі повні таємничо барвистого кольориту і такоїж пластики музичної картини, що мається просто враження якоїсь фати-морґани, витвореної на мент музикою. А молоденька чешочка в ряді передо мною, так вам і несла хустинку до очей, повних нишком хованих сліз... Та тут я, згадавши чомусь мимохіть нашого Лисенка, спитав себе в душі, чи не знаходимо ми чогось подібного і в нашого українського мистця? Скажіть ось, чи мало вражальних малюнків Дніпра в музиці Лисенка? Таких, що ви вичуваєте з них, як „реве ревучий", і таєві тони, що потрясають вами малюнком тієї козацької крови, що її батькові Дніпрові доводилось „у море носить"? А Дніпрові пороги — хібаж не бють вони в Лисенка не менш вражально, як у Шевченкових поемах?

Читайте про цей героїчний момент у творчості Лисенка дуже цікаву статейку **Віктора Андрієвського** у згаданім уже числі „Нового Часу" — „**Елемент мистецького реалізму у творах Лисенка**" — а побачите, що нашому українському майстрові навіть і до **Ріхарда Вагнера** не так то вже дуже далеко!



МИКОЛА ЛИСЕНКО.

Але чотири томи тієї Лисенкової „Музики до Кобзаря Шевченка" цеж тільки одна частиночка його творчого добірку.

Ще ось, студіюючи в Липську — де він був учнем таких славних учителів, як **Райнеке та Ріхтер** — Лисенко почав видавати перший збірник українських народніх пісень, користаючись багатими записками, зібраними ним в Україні. Бо мусимо собі тут пригадати, що Лисенко як син українського дідича — він уродився **10. березня 1842 р.** в селі Гриньках полт. губ. в Україні — вже змалку виявляв великий хист до музики, хлопчиком уже вчився гри на фортепіяні і залюбки прислухувався до пісень української служби в батька, які вже дуже рано записував собі. А коли він після гімназійних й університетських студій у Харкові і в Києві став у 60-тих роках працювати як щирий патріот по думці тих подвижників нашого національного руху, що гуртувались тоді у відомій петербурській „**Основі**" **(1861—1862)**, то він вибрав собі ділянкою народню музику, до Лисенка — як каже наш дослідник **Філярет Колесса** — не мав ніяких попередників і перший мусів протоптувати стежки на цьому полі, не маючи ніякої помочі ні поради. Але з цього саме тут були заховані справжні скарби нашого народнього мистецтва, на те звернув уже увагу, як перший між усіми дослідниками, російський композитор та музичний критик **Олександер Серов** у розвідці про музику українських пісень (в „Основі" 1861). І отимто з цього погляду труд Лисенка в ділянці збирання народніх пісень справді епохальний, коли зважимо, що, починаючи від 1869, видав їх він **сім великих томів**, з яких кожен містить у собі по 40 пісень, уложених на один голос із супроводом фортепіяна, так, що лиш кілька уложено на хор з фортепіяном. І це видання Лисенка — це найбільша, найновіша і найцінніша збірка українських пісень з усіх, які досі появилися. Але крім того Лисенко ще у 80-тих роках почав видавати українські пісні, уложені до співу на хори чоловічі і мішані, **в т. зв. десятках** — в кожній з цих збірок ось є по 10 пісень! — а всіх разом є їх дванацять. Отже **120** пісень, розложених на хор, із фортепіяновим супроводом.

Отак Лисенко вивів українську народню пісню з вузини села на овид широкого світу, і показав її своїм і чужим в усій її красі, причім окремим виданням обробив Лисенко і наші **обрядові пісні** (веснянки, купальські, колядки, щедрівки і весільні) на мішаний хор **у пятьох** томах.

Але хіба це вже все?

А його славні в нас опери? А оперети, пісні та оперетки для дітей, а наукові розвідки Лисенка?

До цих творів береться він з 1871-шим роком, створивши тут між іншим такі відомі речі, як опера **„Утоплена"**, **„Різдвяна ніч" (1883)**, **„Тарас Бульба"** (1903), оперети **„Чорноморці"** та **„Наталка Полтавка"** або дитяча оперетка **„Козадереза"** (1888), щоб назвати тут тільки те, що в нас найбільш відоме. І якщо з чисто музичного боку треба сказати, що тут — як і взагалі у своїй творчості — Лисенко поклав трівкі основи до вироблення окремішнього музичного стилю в нас, до розвитку української національної музики, то як ідеольогічну сторону мусимо підкреслити тут те все, що вяжеться із суто **національним побутом** і життям **України**. Воно видвигається тут перед нами **всім чаром рідного**, що віє на нас з кожного образу, а головно з кожного проспіваного слова в тих оперових творах Лисенка. „Віють вітри", „Ой, ти місяцю зоре", „Гей, гук, мати, гук, де козаки йдуть", „Ой, зійди, зійди, ясен місяцю", хібаже це не рідні - рідні звуки, з якими ми зросли й виховалось? А срібляста українська ніч в „Утопленій", а танок утоплениць?

Отак саме сьогодні, в мент, коли чужинецькі займанці намагаються з усіх сил нищити всі культурні вартості України, і творчість Лисенка це національне надбання, якого не одоліють і врата адові. Це святиня, куди ми поступимо при кожній нагоді, щоб овіяні її солодким, рідним подихом, могли ми з тим кращим запалом двигатись на ворогів. Гей, не дивуйтесь...!

Д-р Остап Грицай.

Микола Вороний.

ПАМЯТІ МИКОЛИ ЛИСЕНКА

Серце музики спинилось...
Чуєте — серце музики!
Серце, що ритмами билось,
Вже заніміло навіки.
Ох, як те серце любило
До нестерпучого болю!
Як воно тяжко боліло
За Україну, за волю...
Повне святої розпуки,
Серце музики стискалось,
Далі — не стерпіло муки
І розірвалось!

Яка краса! Усе життя
В акорди перелить,
З високих дум і почуття
Нове життя творить!
Нести любов, будити гнів,
Творити чудеса...
О, віщий спів, натхнений спів!
Яка в ньому краса!
Хай серце, було повне вщерть,
Розірветься... нехай!
Висока честь: прийняти смерть
За любий, рідний край!
Висока честь: усі скарби
Зложити на вівтар,
І жити в памяті юрби
Як леґендарний цар!

А. А.

ДЕШЕВА ЛЬОХА

(Оповідання).

(1)

Коли галицькі села ще не зійшли були на нинішню біду; коли по містах ще не було так багато урядів, урядників, адвокатів, докторів, інспекторів, інжинірів, фабрикантів й інших галапасів села... тоді більшість повітових міст майже не ріжнилася від сільських громад. Провінційне місто було попросту більшим селом, що крім рільників мало ще більше число жидів і пару державних урядників. Загал нежидівського і неурядничого населення жив і господарив так, як жили і господарили люди по селах. Ріжниця була хіба та, що по селах більше намагали управою збіжжя, по містах годівлею худоби. Худоба в містах дуже поплачувала; найбільше безроги.

Одним з тих, що доробляйся годівлею і торговлею безрогами, був Карпо Торочан. Він мав славу доброго господаря, ще більшого скупаря. Заки яку монету видав, десять разів обернув її. Коли йому треба було купити свиню, то не йшов на торговицю в місті. Знаючи людей в усіх селах навкруги міста, обережно випитував і довідувався, хто де має безрогу і як йому ведеться. Коли вчув, що хтось у грошевих клопотах, Торчан будьтоби випадково заходив до нього. Балачку поволі звів на худобу, на безроги. Бувало, що таким способом справді купив безрогу якого ґульдена дешевше.

Торочан мав чим годувати безроги. В хаті було багато відпадків, бо у нього харчувалося кількканадцять робітників, занятих при будові суду. Крім того він мав багато жиру зо свого власного дубового ліса.

Щоби все те не марнувалося, Торочан купував молоді пацята, або порослі льохи.

Прийшла пора в літі, коли бідніший хлоп нерадо ішов до міста, бо то був час жнив. Біда, бо шкода було тратити зарібок на панськім лані. Торочан довідався, що дві милі від міста бідний хлоп Рошко має гарну поросну льоху, котру мусить продати, щоби було на рату в банку і на податок. Вибрався до нього. В селі випитав, де хата Рошка, та не зараз пішов туди. Небо затягалося чорними хмарами і ніхто не сумнівався, що за хвилю тріпне зливний дощ. Торочан загадав зайти під хату Рошка аж в хвилі, коли треба буде схоронитися під дах.

— Я будьтоби випадково знайдусь у нього, — думав Торочан. — Рошко ані не думає, що я важу на його льоху. Не буде дорожитися.

То була неділя, два дні перед торгом у місті. Рошко був вдома. Вдоволений був, що хтось з міста втік до його хати перед дощем. Міг з ним побалакати і почути, що в світі чувати. Як всі розмови в нашій батьківщині, так і ця розмова мусіла зійти на тяжкі часи; на високі ціни тих річей, що їх купуємо, а низькі тих, що їх продаємо.

— Ціна худоби паде, — сказав Торочан, будьтоби так собі, від нехочу.

Рошко тривожно глянув на нього і замітив несміло:

— Я чув, що паде... лиш ціна безрог держиться.

З запертим духом ждав, що на це скаже його дощевий гість. Цей покрутив головою заперечливо і сказав:

— Як ви так чули, то ви зле чули. Хібаж на останнім торзі ціна безрог не була менша, як тому два тижні? Ціна не вернулася до давньої висоти. Навпаки, щораз більше паде. Є ріжні причини. Пани з великих міст, як звичайно в літі, порозїздилися по селах, де живуть не свининою, а курятами. Місто в цім часі не потребує так багато безрог, як в зимі. На добавок тепер банки стали на своїх довжників натискати. Неодин господар випродується, де за безцін свою працю, щоб лиш банк не пускав його на ліцитацію.

Рошко зітхнув, кажучи:

— Ой, ті довги, ті довги! Ті проценти вже неодного зруйнували і ще неодного зруйнують.

— Отже бачите, Розумний знає, що ліпша невелика втрата на худобі, щоб спекатися довгу, як потому за довг, за проценти від довгу, за проценти від процентів за найріжніші кошти втратити весь свій маєток на ліцитації. Ось чому тепер худоба дешевша. Хто хоче врятуватись від ліцитації, той спускає, щоб лиш продати. Якнайскорше затулити пельку банкові.

Саме в такий прикрий час мені треба дещо продати, бо і до мене банк скалить свої зуби. Після завтра пожену на торг дуже гарну поросну льоху.

Торочан байдужо махнув рукою і сказав:

— Не багато дістанете.

— Як ви гадаєте?

Торочан сказав йому, що думає.

— Таж то був би чистий розбій! — крикнув Рошко. — Мені не вернулось би те, що льоха зїла. Ви хіба не бачили моеї льохи. Ходіть подивитися!

— На що мені дивитися! Я не купую.

Дощ устав. Хоч Торочан казав, що не думає купувати, він будьтоби з ввічливости пішов за Рошком до хліва подивитися на льоху.

— Шкода, що ще не маєте поросят. Моя жінка звичайно купує по двоє і підгодовує...

— Купіть мою льоху, — підхопив Рошко. — Будете мати більше ніж двоє поросят. Як не буде бодай десять, то зверну вам гроші.

(Кінець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДУМАЙТЕ, ЧИТАЙТЕ!

В кожнім слові ґенія України є глибокий зміст. Москва знала, яка могутня сила криється у творчості Шевченка. І не без підстави вмішався в ту справу сам цар російський, тай не даром власноручно дописав до присуду, що Шевченкові „забороняється читати й писати".

Відчув кат, що не матиме кого катувати, скоро тільки уступить духова темнота з Украін. Темнота уступить, сонце правди засвітить, а тоді й сліпі прозріють і пізнають, що в неволі Україні дальше годі жити. І зовсім льоґічно розумувала Москва. Не менше льоґічно мудрує ї Варшава. Вона не уступає у нічім своїй кумочці Москві. Вона також видавала і видає декрети проти українського живого слова.

І поляки теж не розуміють „по хіньску", себто по українськи, бо для них українська мова — китайська, і то навіть на корінних українських землях.

В Польщі не дають читати по українськи „хінчикам", а за Збручем — „малоросам". Як одні так і другі не дають думати по своєму. Бо нуж дочитаються зчасом, що в Україні нема „русінуф" ні „малоросів", а є таки живий український нарід зо славною минувшиною і культурою.

Отже читайте і думайте! А є вже, Богу дякувати, що читати і над чим думати. Література красна, і преса негірша, і то рідна, українська. Маємо її навіть тут в Америці, й то патріотичну й національну, що здоровий корм дає. Тішиться тим і радіє кожний з нас.

Ми вже встали. А тепер більше не сміємо похилитись. Треба нам устоятись, а це неабияка штука.

До життя і слабий рветься, та тільки здорові вповні з життя користають.

Як довго ген за океаном у далекій Україні жовто-блакитний прапор не засяє, так довго ми щойно рвемось до життя. Ми мусимо наш орґанізм тепер добре відживляти і кормити, щоб він не був хирлявий. Як такий, він встане і буде жити вільно і свобідно. Читання це середник-імпульс духового життя. Тож читаймо! Все, дослівно всі. Родичі і діти. В чужій пресі й книжці не знайдемо того, чого шукаємо, і про що нам треба знати. Є у світі один нарід, що по свому не читає: це ірляндці. Але й вони, здобувши волю, вертаються до рідної мови. І не диво, бо хто:

„Мову рідну, слово рідне забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має".

Ми любимо Шевченка. Нераз сиплються шумні бесіди на звеличання його ґенія. Та він напевно не бажає собі великої сили великих слів. Слава його і без того невмируща. Зате треба його слухати і думати, читати, і свого не цуратись. Не у німця довідаємося, хто ми, бо він правди нам не скаже, ні в американця, бо може він її не знає, а в самих себе — в українській книжці і в українськім часописі. Книжка своя і свій часопис це зброя, що завдає ворогам рани. Де своя книжка у хаті й свій часопис, там запорука життя України. Хто їх читає і поважно над ними думає, той не стане голословним ватажком між своїми. Тоді не буде місця роздорам по громадах. Тоді провід матиме змогу рядити. Інституції наші тоді зростуть, бо число членів буде збільшатись. Чужинці нас оцінять і слава народові буде, а тоді й вороги будуть нам нестрашні. Тож думаймо, читаймо, чужого навчаймось і свого не цураймось, памятаючи на те, що хто своє забуває, того Бог карає.

Володимир Сомко,
Мінеаполіс, Мінн.

Суддя: — Чому підсудний фабрикував фальшиві гроші?
Підсудний: — Ах, пане судде, коби я знав, як фабрикувати правдиві гроші, то, самособою був би фабрикував такі!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗА ЩО ВОНИ БИЛИСЯ.

У день замирення, себто 11-го листопаду, польська ґазета в Ню Йорку, „Нови Сьвят" звертається за жертвами на „фундуш оброни народовей", що „дозброює" польську армію. Мовляв, у цей спосіб найкраще полякам причинитися до звеличання молодих поляків, що полягли, „обороняючи рідний край на вулицях міста Львова".

Між тими, що впали „в обороні Львова", себто за заграбання „города князя Льва" від українців, вичисляється ґімназиста Левенштама, котрого само назвище говорить уже про його походження.

Тепер у цьому Львові, заграбаним від його правних посідачів, товчуть пани - поляки тих самих жидів, що помагали полякам опанувати Львовом, а в Ню Йорку редактор патріотичної ґазети, P. P. Yolles, взиває скласти жертви на звеличання Левенштамів.

Чи не дають жиди полякам (і іншим народам) практичної лекції про те, як поводитися з жидами?

ТАМ, ДЕ ДИТЯЧА ПРАЦЯ СКАСОВАНА.

У большевицьких ґазетах часто попадають ілюстрації дітей, що працюють у фабриках буржуазних країв. Мовляв, дивіться, до якого злочинства веде капіталізм, буржуазний уряд, демократія.

Для контрасту з буржуазними краями большевицькі ґазети ніколи не змучаться показувати образки молоді під большевицьким режимом, як то діти вчаться радісно в дитячих садках, як вони віддаються спортам по парках і городах, як вони відпочивають на вакаціях на морських побережжях, які вони свобідні, веселі, щасливі.

Фред Е. Біл, американський робітничий організатор, що поїхав у большевицьку Росію та став там начальником „пропаґанди й культурних відносин" у своїй книжці „Пролетарська подорож", виданій недавно по повороті до Америки, розкриває відворотну сторону цеї самої медалі, коли описує, як большевицький уряд в Узбекістані заставляє дітей працювати в фабриках шовку. Діти добувають личинки шовковопрядок з кипячої води, через що їх руки переміняються на „окалічілі маси звареного мяса".

Пригадуються слова большевицького амбасадора в Вашінґтоні, Трояновського, про слова Христа про скалку в чужім оці та поліні в своїм. Варт би большевицьким пропаґандистам ставити все побіч образків працюючих дітей у демократичних краях образки дітей, що працюють у фабриках шовку в совєтськім Узбекістані.

ЩЕ ОДНА СКАЛКА.

Іншим американцем, що теж був большевицьким симпатиком, а нині повернувся проти них, є відомий ґазетний кореспондент Юджін Лайонс, що в своїй книжці „Асайнмент ін Ютопія" оповідає відкрито, що він бачив у большевицькім раю.

Між іншим він дає причинок до питання: як віднесуться до несправедливостей у большевицькій Росії большевицькі симпатики? Він вказує, що ті самі большевики, які виступали по всьому світу з протестами проти покарання смертю двох американських іміґрантів, Сака й Ванцетія, як проти „морду буржуазного судівництва", не піднесуть ні одного слова протесту проти того, як большевицьке судівництво мордує не двох, але кількасот політичних проступників у большевицькій Росії.

Такі самі люди бувають і серед противників комунізму: вони будуть протестувати проти жорстокостей комуністів, але будуть виправдувати жорстокости фашистів. Властиво нині по тому й пізнати комуніста, що мовчить про комуністичні жорстокости, а фашиста по тому, що мовчить про жорстокости фашистівські.

Обережність.

Івась показує вчителеві готову задачу.

— Чомуж ти поставив знак запиту після кожного речення? — питається учитель.

— Бо не знаю, чи те, що я написав, є добре.



СВІТ В ОБРАЗКАХ

НАУКА НА ДОПОМОГУ.



МОСЯЖНА ШРУБКА В ЛЕГЕНЯХ ДИТИНИ.

3-літній Мелвин Мартин, з Блеквела, в стейті Оклагома, держав в устах мосяжну шрубку, 1 цаль довгу. Побачивши перед собою щеня, він ахнув з дива, і шрубка попала йому в легені. Коли лікарям у шпиталі у Вичиті, в стейті Канзас, не вдалося добути шрубку з легенів, дитину відправлено літаком до одного філядельфійського шпиталю. Мати полетіла з ним. Операція вдалася.

ПОЗІР! ПАСЕЙК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ВІДДІЛ 42 У. Н. СОЮЗУ

:—:—:—: влаштовує :—:—:—:

Посвячення Прапорів

АМЕРИКАНСЬКОГО І УКРАЇНСЬКОГО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-го ЛИСТОПАДУ (November) 1937 Р.

В годині 11-тій перед полуднем в Українській Правос. церкві 47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. Посвячення Прапорів довершить о. Дяків. — По посвяченню відбудеться ГОСТИНА на салі церковній. — В посвяченню возьмуть участь всі місцеві відділи У. Н. Союзу і Братство св. Отця Николая. — Комітет просить усіх членів відділів У. Н. Союзу в Пасейку і околиці, щоби були так ласкаві прийти на означений день і точно на призначену годину. —

УВАГА! Члени відділу 42 мають обовязково прийти в годині 9:30 рано до Укр. Нар. Дому 237 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж., бо похід пічнеться ТОЧНО на призначену годину. — Святочну промову виголосить гол. фін секретар-касієр У. Н. Союзу РОМАН СЛОБОДЯН.

Комітет свята просить усіх щиро до участи. — **Комітет.**

Пімста китайця.

В одному американському варієте китайський кухар дістав працю. Щоб його ближче пізнати, дозволяють собі інші службовики на всякі дотепи під його адресою.

Одного разу поклали йому горіхи в ліжко. Китаєць спокійно їх витягнув. Таксамо зробив з цвяхами, а всипаний у черевики пісок висипав, сміючись, на землю. Коли інші побачили, що він на ніщо не реаґує, рішили приняти його між себе. Тоді повстає між одним з них і китайцем такий діяльоґ:

— Отже, Ханґ, все, що ми дотепер робили, то був собі звичайний жарт. Ми лиш хотіли знати, чи ти добрий чоловік. А що ми бачимо, що ти розумієшся на жартах, приймаємо тебе між нас і вважатимемо тебе за свого.

Ханґ:

— То значить, що вже більше таких жартів зо мною не будете робити?

— Так!

— Отже ніяких цвяхів, горіхів до ліжка, піску до черевиків...

— Нічого подібного! Того роду жарти скінчилися!

— Ну, то і я не буду більше плювати у вашу каву!

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З ЖИТТЯ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.С

КЛІВЛЕНД, О.

У справі організаційних зборів У. Н. Союзу.

Кожна людина, що бажає для себе й для своєї рідні добра, не буде думати тільки про сьогодні, себто тільки про те, щоб забезпечити ту рідню на короткий час, але подумає і про завтра й про те, щоб дати своїй рідні тревале забезпечення. Одною з найважніших основ певного й тревалого забезпечення є життєве обезпечення у такий солідній та фінансово здоровій запомоговій орґанізації, що є побудована не для зисків уділовців та директорів, але для спільного й загального добра всіх членів, і для спільної підмоги один одному. Такою орґанізацією є наш У. Н. Союз.

Щоб цей Союз міг помагати та служити якнайширшому загалові нашої української іміґрації, ще краще ніж досі, то нам треба його тепер посилити новими членами. Кожна громада, кожна місцевість, кожний відділ повинен виконати свою пайку праці в цьому посиленні та зміцненні рядів У. Н. Союзу. На нашу клівлендську громаду, на тутешні відділи Союзові спадає цей обовязок таксамо. А щоб ми могли цей обовязок краще сповнити, то нам треба сходитись разом та обдумувати способи спільної акції за приєднування нових членів.

Тому ми, тут підписані головні урядники У. Н. Союзу, просимо отсею дорогою всіх місцевих відділових урядників, делеґатів минулої конвенції і всіх тих членів, що їм лежить на серці добро нашої орґанізації, **прийти до Укр. Нар. Дому, 2256 Вест 14 вул., на спільну нараду, в середу, 24 листопаду ц. р., в семій годині ввечір.**

О. Е. Малицький,
секр. гол. контрольної комісії;

Стефанія Палівода,
гол. радна У. Н. Союзу.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЛИНДЕН, Н. ДЖ.

Новий український безнесмен.

Уже від півтора року веде тут земельний і асекураційний бизнес молодий українець, Петро Михайлюк.



Петро Михайлюк.

Має він усього двацять чотири роки, але відомий добре в цій місцевості, а почасті й поза нею. Родився він в Америці, ходив у Линдені до народніх шкіл, потім до фахових і бизнесових шкіл, як: Інжинірської школи Дізеля, Бизнесої й Фінансової школи, а тепер ходить до школи вищого книговодства. Подорожував він багато по Злучених Державах і Канаді. Любить їздити багато, бо переконаний, що подорож освічує всяку людину, а бизнесмена передівсім. Він вважає знання мов за основну вимогу для добра ведення бизнесу серед іміґрантів і тому вивчився добре української мови, московської, польської, словацької й німецької.

Бере участь у ріжних орґанізаціях та бував секретарем у місцевій політичній орґанізації. Бизнесмен повинен, на його думку, займатися живо й активно політикою, бо від політики залежить бизнес. Наробившися багато за останні два роки коло розроблення бизнесу, він тішиться поводженням, якого добивсь, і певний, що дальша праця йому принесе дальші успіхи. Попри добру услугу клієнта він уважає товариськість і ввічливість за основу бизнесу.

Незнана дорога.

До міського уряду в містечку Козолупах приходить пані Поливайко й каже:

— Я чула, що треба тут доброї прачки до прання білля з міського шпиталю. Чи можу до того зголоситися?

Урядовець змірив паню Поливайко від ніг до голови й каже:

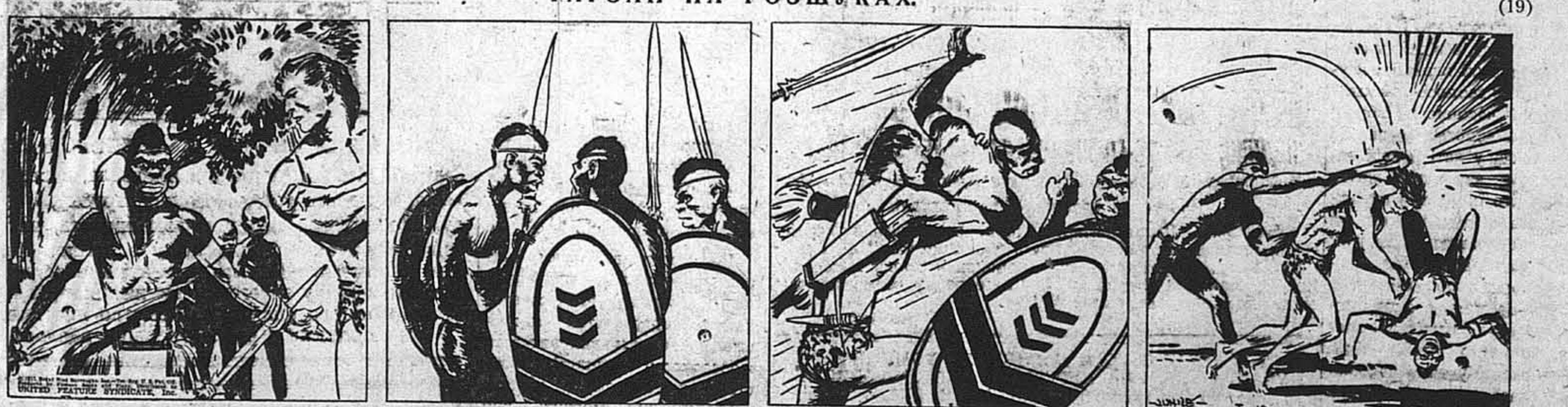
— Ви зле трапили. Ви мусите піти урядовою дорогою...

— Як? — дивується Поливайкова — урядова дорога? Кудиж це? Вже 50 літ жию в Колозупах, всі вулиці знаю, але урядової дороги таки не знаю.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(19)



В напрямі Тарзана наставилися кільканацять спис. Крім того зі всіх сторін доходили заохочуючі голоси, щоб його проколоти. Положення було важне і здавалося, що закінчиться дуже траґічно. Та в тім моменті вискочив якийсь чорний чоловічок і почав лебедіти: „Не вбивайте його; бо коли вбете, то його побратими пімстяться на нас і заберуть нам усі жінки".

Цей арґумент знайшов серед чорних переконливу силу. Багато з них почали вагатися, чи дійсно варт шукати собі біди з грізним племенем кавуру. Це правда, що кавуру вкрали в них кілька дівчат, але всетаки ще не всі. Що буде, як вони всіх заберуть? Погано! Деякі з них почали протестувати, щоб Тарзана не вбивати. Між ними вивязалася суперечка.

З тої суперечки скористав Тарзан, який знав, що залізо треба кувати, поки гаряче, а доброї нагоди не можна пропускати ні на мить. Він кинувся на найближчого чорного і, схопивши його ззаду, висунув його наперед себе, наче який оборонний щит, і в той спосіб почав продиратися крізь гущу чорних. На хвилю чорні дійсно розступалися перед ним.

Та скоро і чорні прийшли до голови по розум. Вони побачили, що Тарзана можна напасти ззаду. Отож один з тих зухвальців ухопив дрючок і побіг за Тарзаном, як той уже майже вирвався з перстеня чорних воїнів і вже мав дістатися на волю, — і там з цілої сили вдарив його дрючком по голові. Тарзан стратив притомність і впав бездушно на землю.